

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

نام و شماره درس:	تعداد و نوع واحد:
پرستاری سلامت جامعه - گروه های آسیب پذیر (کد ۱۳)	۱.۵ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی
رشته و مقطع تحصیلی:	زمان ارائه درس:
کارشناسی ارشد سلامت جامعه	
دروس پیش نیاز یا همزمان: نظریه ها و مدل های پرستاری سلامت جامعه و کاربرد آنها؛ آموزش به فرد، خانواده و جامعه؛ ارتقای سلامت و سبک زندگی سالم؛ فرهنگ و پرستاری	محل برگزاری: کلاس شماره
نام مدرس: دکتر میرهادیان، دکتر پوروخشوری	گروه آموزشی: سلامت جامعه

هدف کلی درس:

پس از پایان این درس دانشجو باید بتواند گروه، انواع و ویژگی های آن را تعریف نموده و گروه های در معرض خطر در جامعه (زنان باردار، کودکان، سالمندان) و گروه های خاص اجتماعی (مهاجرین و بیماران مزمن مانند بیماران دیابتی، بیماران پرفشاری خون) را شناسایی کرده، ویژگی های آن ها را تعیین و اولویت بندی نموده و با توجه به اولویت های تعیین شده برنامه ریزی نماید.

اهداف اختصاصی درس:

در پایان این درس دانشجو قادر خواهد بود:

۱. مفاهیم پایه آسیب پذیری را تعریف کنند.
۲. عوامل پیش بینی کننده آسیب پذیری را تحلیل کنند.
۳. انواع جمعیت های در معرض خطر را با هم مقایسه کنند.
۴. سیاست های عمومی موثر بر جمعیت های آسیب پذیر را تحلیل نمایند.

۵. عدالت در عرضه خدمات سلامت و جمعیت های در معرض خطر را بیان نمایند.
۶. موانع دسترسی به خدمات سلامت را بیان نمایند.
۷. مشارکت در سیاست گذاری برای گروه های در معرض خطر را تحلیل نمایند.
۸. در کار با جمعیت های در معرض خطر در سه سطح پیشگیری، فرآیند پرستاری را به کار بندند.
۹. بررسی نیازهای خاص جمعیت های در معرض خطر را انجام داده و تشخیص پرستاری ارائه نمایند.
۱۰. برنامه ریزی مداخلات پرستاری سلامت جامعه انجام داده و نتیجه مداخلات را ارزشیابی نمایند.
۱۱. اصول تکاپوشناسی گروه ها را بیان کنند.
۱۲. انواع گروه ها را تشریح نمایند.
۱۳. اهداف گروهی را توضیح دهند.
۱۴. مراحل تکامل گروه و فرآیند کارگروهی را توضیح دهند.
۱۵. هنجارهای گروهی و تضاد و کشمکش در گروه را توضیح دهند.
۱۶. نقش های کارکردی و غیرکارکردی گروه را توضیح دهند.
۱۷. تکنیک تصمیم گیری در کار گروهی را شرح دهند.
۱۸. شیوه های مختلف رهبری در گروه را توضیح دهند.
۱۹. ارتباط در گروه را بیان نمایند.
۲۰. مسائل و نیازهای بهداشتی کودکان را تحلیل نمایند.
۲۱. مسائل و نیازهای بهداشتی زنان باردار را تحلیل نمایند.
۲۲. مسائل و نیازهای بهداشتی سالمندان را تحلیل نمایند.
۲۳. مسائل و نیازهای بهداشتی فقرا و بی خانمان ها را تحلیل نمایند.
۲۴. مسائل و نیازهای بهداشتی مبتلایان به سومصرف مواد را تحلیل نمایند.
۲۵. مسائل و نیازهای بهداشتی مبتلایان به بیماری های عفونی (ایدز، هپاتیت ب، سل و ...) را تحلیل نمایند.
۲۶. مسائل و نیازهای بهداشتی مبتلایان به بیماری های غیرواگیر (پرفشاری خون، دیابت نوع دوم و ...) را تحلیل نمایند.

تقویم کلاسی:

جلسه	موضوع جلسه	مدرس	روش های آموزش	امکانات مورد نیاز
۱	معارفه و آشنایی با طرح درس مفاهیم پایه آسیب پذیری، عوامل پیش بینی کننده آسیب پذیری، انواع جمعیت های در معرض خطر	دکتر میرهادیان	سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ-مطالعه منابع تعیین شده- بحث و کار گروهی در کلاس	ویدئو پروژکتور
۲	سیاست های عمومی موثر بر جمعیت های آسیب پذیر، عدالت در عرضه خدمات سلامت و جمعیت های در معرض خطر، موانع دسترسی به خدمات سلامت، مشارکت در سیاست گذاری برای گروه های در معرض خطر	دکتر میرهادیان	//	//
۳	کاربرد فرآیند پرستاری در کار با جمعیت های در معرض خطر در سه سطح پیشگیری	دکتر میرهادیان	//	//
۴	بررسی نیازهای خاص جمعیت های در معرض خطر و ارائه تشخیص پرستاری؛ برنامه ریزی مداخلات پرستاری سلامت جامعه و ارزشیابی نتیجه مداخلات	دکتر میرهادیان	//	//
۵	بررسی و تحلیل مسائل و نیازهای بهداشتی کودکان، زنان باردار، سالمندان و فقرا و بی خانمان ها	گروه مدرسین	ارائه دانشجویان	//
۶	بررسی و تحلیل مسائل و نیازهای بهداشتی مبتلایان به سومصرف مواد، مبتلایان به بیماری های عفونی (ایدز، هیپاتیت ب، سل و ...)، مبتلایان به بیماری های غیرواگیر (پرفشاری خون، دیابت نوع دوم و ...)	گروه مدرسین	ارائه دانشجویان	//
۷	تعریف گروه، اهداف کار گروهی، فواید تشکیل گروه، انواع گروه (اولیه / ثانویه، کوچک / بزرگ)، تقسیم بندی گروه براساس اهداف، انواع گروه از نظر نوع و شرایط عضویت، گروه های باز و بسته و مشخصات آنها	دکتر پوروخشوری	سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ - بحث و گفتگوی گروهی	//
۸	گروه های داوطلب و اجباری و مشخصات آنها، گروه های همسالان و مشخصات آنها، گروه های مباحثه، مناظره،	دکتر پوروخشوری	سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ- ارائه مقاله مرتبط با	//

	الگوی تعیین شده و نقد و بررسی آن		اندیشه، خودی و بیگانه و مشخصات آنها، گروه های مرجع و عضویت و مشخصات آنها، نقش و عملکرد گروه ها، تداوم و پایداری گروه، ساختار گروه و تقسیم بندی آن، ویژگی های گروه، تاریخچه گروه	
//	//	دکتر پوروخشوری	عضویت قابل تعریف گروه، آرمان و هدف مشترک در گروه، کنش و واکنش در گروه، استانداردها و هنجارهای گروه، همبستگی گروهی، اجزای فرآیند گروه، دینامیک- نیروی محرکه گروه، تعداد اعضا و روابط گروه، نیروهای موثر بر گروه، مراحل تکامل گروه، حالات مختلف تضاد و کشمکش در گروه، کشمکش سازنده، مخرب و وظایف رهبر در کشمکش	۹
//	//	دکتر پوروخشوری	مراحل تشکیل گروه (شکل گرفتن، هیجان یا طوفانی شدن، هنجارها، اجرا)، همبستگی گروهی، تشخیص همبستگی گروهی، گروه سنجی (جامعه سنجی) sociogram، گروه فکری و علایم و پیشگیری از آن، تغییر در گروه، مقاومت در برابر تغییر، برطرف ساختن مقاومت های اولیه در گروه، پنجره جوهری	۱۰
//	//	دکتر پوروخشوری	نقش پرستار سلامت جامعه در گروه، تعامل پرستار با گروه ها، گروه فراگیرنده و نقش پرستار در آن، گروه خودبرنامه ریز و نقش پرستار در آن، گروه حمایت کننده و نقش پرستار در آن، گروه بازگشت به اجتماع و نقش پرستار در آن، گروه خودیار و نقش پرستار در آن، چهره شناسی افراد در گروه	۱۱
//	//	دکتر پوروخشوری	اداره مذاکرات دسته جمعی، جلسات بحث و مذاکره، هدایت و رهبری مذاکرات، رهبر خوب، مراحل اجرای روش بحث گروهی، نقش رهبر در برنامه ریزی و آمادگی، وظایف رهبر در بحث گروهی، مدیریت مطلوب گروه توسط رهبر، وظایف رئیس جلسه، وظایف منشی جلسه، منشی تخته، ناظر و اعضای جلسه، نقش های سازنده، تبیینی و پردازنده در گروه	۱۲

نحوه ارزشیابی دانشجو (نکوینی و پامانی):

نمره	روش آزمون
۲	حضور فعال در کلاس
۶	تدوین و ارائه کنفرانس در رابطه با مباحث درسی
۶	ارائه و نقد مقاله بصورت ژورنال کلاب و ارائه مکتوب
۶	آزمون پایان ترم

مقررات و انتظارات از دانشجو:

- ✓ حضور به موقع در کلاس
- ✓ عدم استفاده از تلفن همراه
- ✓ شرکت در مباحث کلاسی
- ✓ رعایت مقررات و حفظ حرمت فضای آموزشی
- ✓ ارائه به موقع تکالیف تعیین شده

منابع اصلی درس:

- دانسون آر فورسایت ترجمه فیروزبخت م، قنادان م. پویایی گروه، تهران، نشر: رسا، ۱۴۰۱.
- شفیعی آبادی، ع. پویایی گروه و مشاوره گروهی، تهران، نشر: رشد، ۱۴۰۱.
- گلشن فومنی، م. کتاب پویایی گروهی و اندازه گیری پویای های گروه، تهران، نشر: پژوهش، ۱۳۹۸.
- اقلیما، م. کار با گروه: شناخت، پویایی، درمان، تهران، نشر: رسانه تخصصی، ۱۳۹۱.

- کلیه کتب و مجلات جدید مرتبط با نیازهای گروه های آسیب پذیر، پویایی گروه و Community/Public Health Nursing

- Nies, MA. & McEwen, M. Community/Public Health Nursing, Elsevier Inc, 8th edition, 2022.
- Stanhope, M & Lancaster J. Public Health Nursing: Population-Centered Health Care in the Community. Mosby, 10th Edition, 2019.
- Rector C & Stanley MJ. Community and Public Health Nursing. North American 10th Edition, 2021.
- DeMarco, RF & Healey-Walsh, J. Community and Public Health Nursing: Evidence for Practice. Wolters Kluwer, 4th Edition, 2020.
- Stanhope, M & Lancaster J. Foundations for Population Health in Community/Public Health Nursing - E-Book. Elsevier, 6th Edition, 2021.